

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 23375
Tarih: 01.01.2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 05/01/2023 10:52
Sayı: E-120.10-1148265

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de ekonomik krizin derinleşmesi özellikle dar ve sabit gelirliler, işsizler, emekliler, küçük üreticiler ve yoksul köylüler, kısaca emekçi sınıfları olumsuz yönde etkilemektedir. Üst üste gelen zamlar, yüksek enflasyon geniş halk kitlelerinin satın alma gücünü zayıflatmış, dolayısıyla yaşam standartlarını aşağı çekmiş, yoksulluk daha da yaygın bir hale gelmiş durumdadır. İşçilerin ve tüm emekçilerin ücretlerinin insan onuruna yakışır bir düzeye yükseltilmesi, yaşam koşullarını iyileştiren somut politikaların oluşturulması ve gerekli yasal düzenlemenin yapılması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca bir meclis araştırılması açılmasını arz ve talep ederiz.

Rıdvan TURAN
Mersin Milletvekili

GEREKÇE

Ekonomik kriz, yüksek enflasyon, üst üste gelen zamlar halkın geniş bir kesimi üzerindeki etkisini giderek artırmaktadır. Yüzde 100’ü aşan gıda enflasyonu, giderek artan yaşam maliyetleri, işsizlik ve artan yoksulluk gibi durumlar dikkate alındığında işçiler ve emekçiler sermaye karşısında ezilmektedir. TÜİK’in milli gelir istatistiklerinde emekçilerin aldığı payın giderek gerilediği en son %25-26 civarına kadar düştüğü görülmektedir. Buna karşılık bankaların büyük şirketlerin, holdinglerin kârları da keskin bir biçimde yükselmektedir. Enflasyonun artışı da geniş halk kitlelerinin satın alma gücünü zayıflatmış, dolayısıyla yaşam standartlarını aşağı çekmiş, yoksulluk yaygınlaşmış durumdadır. Pahalılık ve zamlar gündelik hayatın bir parçası haline gelmiştir. TÜRK-İŞ tarafından hazırlanan Açlık ve Yoksulluk Sınırı Aralık 2022 araştırmasına göre 4 kişilik bir ailenin gıda harcaması "açlık sınırı" 8.130 TL olarak hesaplanmıştır. Yine dört kişilik ailenin gıda yanı sıra yapması gereken diğer harcamaları için hanesine girmesi gereken toplam gelir tutarı "yoksulluk sınırı" 26.485 TL olarak hesaplanmıştır. 26.485 TL’ye çıkan toplam harcama gereği, kuşkusuz bir çalışanın alması gereken ücret düzeyi değildir. Yapılan hesaplamayla, dört kişilik bir ailenin insan onuruna yaraşır bir hayat sürebilmesi için hanesine girmesi gereken toplam gelir hesaplanmaktadır.

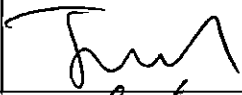
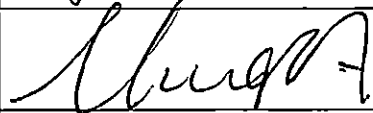
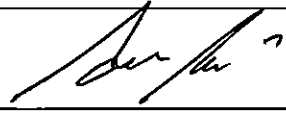
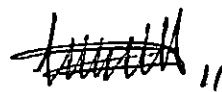
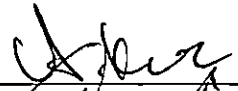
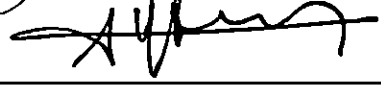
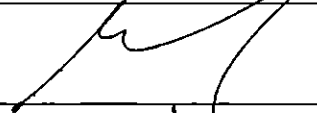
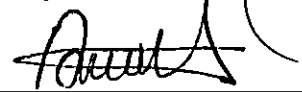
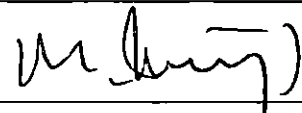
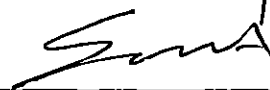
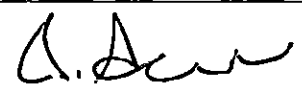
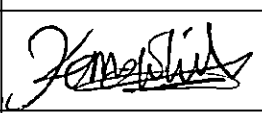
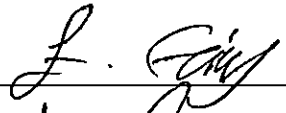
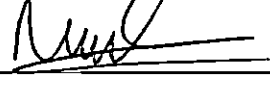
Bekâr bir çalışanın ‘yaşama maliyeti’ ise aylık 10 bin 612 lira olarak kaydedilmiştir. Mutfak enflasyonu aylık %4,41 ve son on iki aylık %98,41 oranında artmıştır. Bu tablo karşısında, 2023’e ilişkin asgari ücret 8500 lira, en düşük emekli maaşı 5500 TL olarak belirlenerek halk adeta ezilmekte ve yoksullaşmaktadır. Bu durum sosyal medyada da kendini göstermektedir. Özellikle borçlarından bunalan yurttaşlar sağlıklarından vazgeçerek sosyal medyada açılan gruplarda böbreklerini ve karaciğerlerini satmak istemektedir. İnternette böbrek satmak isteyenlerin verdiği ilanlar Google trendlerinde de görülmektedir. Trendlere göre ‘böbreğimi satmak istiyorum’ ifadesini aratanların oranı son bir yıl içinde tam yüzde 400 artmıştır.

TÜİK, enflasyonu düşük göstererek maaş artışlarını düşük tutmaktadır. Bu durum yoksulluğu artırmakta, yüzde 25 olan memur maaş artışlarının yüzde 30’a çıkarılması da bu durumun iktidarca kabulü anlamına gelmektedir. Ancak bu artış bile derde derman olamamaktadır.

Ekonomideki sermayeyi önceleyen ve faturayı halka çıkaran bu tablo 2023 bütçesine de yansımıştır. Bütçede 994 milyar TL’lik bir vergi harcaması kalemi yer almaktadır. 994 milyar TL’lik vergi harcamasından asgari ücretin vergi dışı bırakılması çıkarıldığı taktirde yaklaşık 800 milyar TL’lik sermayenin, burjuvazinin, patronların alınmayan vergisi oluşmaktadır. Dolayısıyla AKP iktidarı 2023 bütçesiyle yoksullardan toplayarak, zenginlerin vergisini affetmektedir.

Diğer yandan ekonomiye yansıyan olumsuz tablonun bir diğer ayağı dış borçlardır Ülkenin dış borç yükünün giderek kamuya yıkıldığı görülmektedir. Son 5 yılda toplam dış borçlarda kamunun ağırlığı yüzde 26,5’ten yüzde 46,5’e yükselmiş durumdadır ve bu durum gelecek kuşakları da etkilemektedir. Dış borçlar 2022 3’üncü çeyrek itibarıyla 442.9 milyar dolar olmuştur. AKP döneminde 2002’den bu yana 131,9 milyar dolardan yüzde 236 artışla bu noktaya gelmiştir. Diğer bir ifadeyle 2002’de kişi başına dış borç 2025 dolar iken, bugün 5208 dolara çıkmıştır. Bu borç yükü yine emekçilere ve çalışanlara yüklenecektir.

Sonuç olarak Türkiye’de tüm emekçileri sermayeye karşısında ezdirmeyen, insanların insanca yaşayabilecekleri bir ekonomik programın oluşturulması, ücretlerin enflasyonu yakalayacak, büyümeden gelen refah payının da adil bir biçimde artırılmasını sağlayacak kapsamlı ekonomik politikaların oluşturularak devlet güvencesine alınması amacıyla bir meclis araştırma komisyonu kurulması elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
12	MURAT SARISAÇ	VAN	
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
18	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
19	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	